

I
Tas

Latweefchu laufchu draugs

no ta 1835ta gadda.

Tà schahs 52 lappas fauz,

fo pa to gaddu mihteem Latweefcheem par preeku un mahzibu

irr lizzis drikkelt

Herrmann Trey,

Rihges pilskeltâ wezzakajs mahzitajs pee Zahna=basnizas, dwehseku gans teem nabbageem
Zurga=muifchâ un beedris teem Latweefchu wallodas kohpejeem.

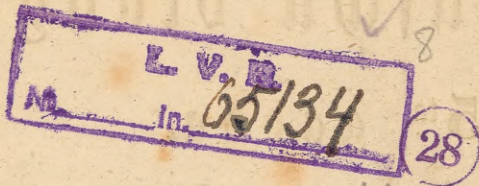

R i h g â

drikkelts pee W. F. Häcker, zeenigas rahts grahmatu-drikketaja.

1835.

Brihw drikkēht,
peh; tahm eeksch likkumeem nospreestahm sinnahm.

Rihgā,
tai 17tā Dež. m. deenā,
1835tā gabbā.

Do juhrmallas gubbernementu augstas waldischanas pusses:
Dr. C. E. Napiersky.

2

PLATE I
THE HOUSES OF THE
ANCIENTS

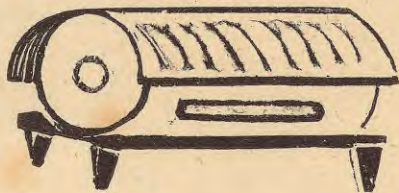

PLATE I

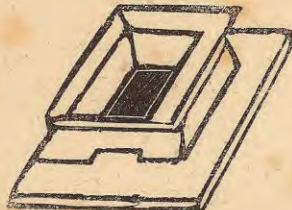

Luhf! Bischu strohpi un schkirstini, daschadi.

1ma bilde.

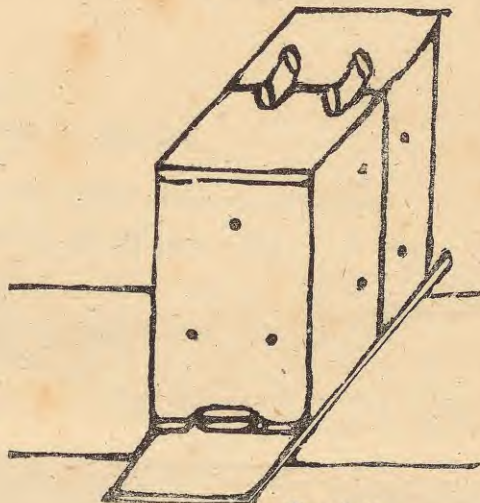
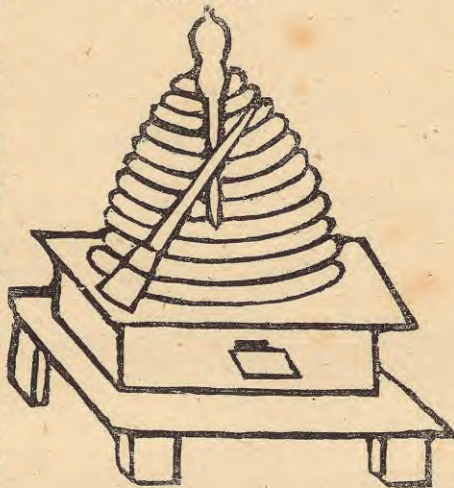

7ta bilde.

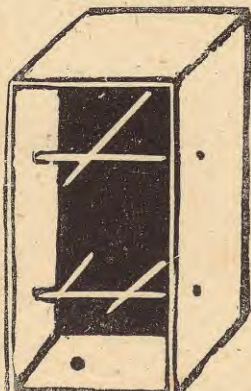
2ra bilde.

5ta bilde.

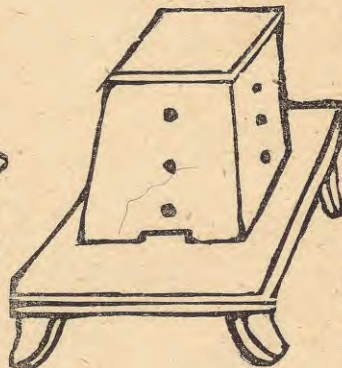

4ta bilde.

6ta bilde.

3fcha bilde.

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1835. 3. Januar.

I^{ma} lappa.

Taunas sinnaß.

No Pehterburges. (11. Dez.) Tanni walsti dsikâ Kreewu-semme wiinn-puff' Kaukasus-kalneem, fur ta leela uppe tekk, fo fauz: Teres, un fur starp zittahm tautahm tee kalna-Kasaki dsihwo, tur pagahjuschá wassarâ kahdu deenu notikke, ka Kasaku behrni, pehz eeradduma uppmallâ sanahkuschi, zitti spehleja, zitti, nogehrbuschees, uppê peldejahs. Mass puika, tik 6 gaddus wezzumâ, ziteem lihds turpatt peldedamees, nejehdfigs nonahze tai weeta, fur straume tik stipra bija, ka tuhlin wiinnu sanehme un rahwe us leiju, tik ne dibbenâ. Zits behrns, meitene no 8 gaddeem, Ugra-penna Saweljew ar wahrdu, no mal-las to redsedams, ahtrumâ lezz uppê, puikam peld pakkat, ar weenu rohku sakerr wiinnu pee matteem un, ar ohtru knaschi ihredems, laimigi wiinnu uswelk feklam. — Kad tas zeenigs kungs, kas irr sinnatneeks pahz wissu Kreewu-semmes kara-spehku, augsti zeenigam Reiseram to dewe sinnaht, tad schis pawehleja, lai dohd meitenei pee kruhts neffamu to gohda-sihmi, kurrar tee wahrdi eekalti: "preeksch zilweku glahbschanas," lai arri paglabba preeksch winnas 500 rublus, kurrea nauda lihds ar pagaideem sawâ laikâ winnai par labbu puhru buhschoht, un lai prassa wezzakus, woi ne patihk, scho sawu behrnu kahdâ krohna ffohla nodohht.

No Rihges. 4tâ Altwentes-swehtdeenâ te Jehfab' basnizâ zeenigs kandi-dahs Ferdinand Ziling tikke eeswehtihhts par Nihtraues mahzitaju.

Zik tai neddekâ preeksch seemas swehtkeem mums ta mihta grammatina nahze rohka, fo jau 14tâ Oktober zeenigs Ehdoles mahzitajs mums bija rakstijis un kurrâ mums par leelu preeku stahsta, ka winna draudse, no muhsu 34tas lappas dabbujusi sinnaht pahz teem nabbageem lautineem pee Tobolskes, kurreem Deewa-wahrdu grammatas truhkst, effohht pahz winneem eeschehlojusees un no

labba un křiftiga prahta 6 rublus un 75 kapeikus sudraba samettufi, ko mums taggad fuhrijohť, wehledama, lai par scho naudu tahdas grahmatas pirk un teem nabbageem peefuhťa. — Mihli brahť eeksch Kristus, kaut jel no juhfu schehl- gas dahwanas teem nabbageem tif leela fwehtiba us preekschu zeltohs, žif leels mums preeks jau pahť to irr bijis! Mehš winau pee muhsu Nihges basnizas- teefas effam nodewufchi, un schi tuhlin pehž trij- kungu deenas, juhfu wehle- schanu paklaufihš, kà pats žeenigs superdents mums irr sohlijis. No Deewa un to nabbagu pusses mehš žums wehl tohs fwehtus wahrđinus peesaužam: "Sweh- tigi tee firdsšehligi, jo tee schehlastibu eemantohs."

Pahri werstes tašlumà no Nihges, us smilšchu kalnina pee farkan-Dauga- was, rohnahš masas mahjas, kur to treschdeenu preeksch fwehtkeem gohdiga šaim- neeže jau agri žehlahš, preežiga taišfidamees us Nihges tirgu dohteess. Gribb wehl us fwehtkeem wiffas leetas šagahdaht un eepirkt, kas woi šaimei par us- turru, woi arri ihpafchi neweffelam šaimneekam par apkohpšchanu wajjadsetu, un šanemm šawu un šaimneeka krašjuminu, lihđš 17 rublus sudr., maffà un atnahť tirgù. Žè jau labbu brihtinu šarp žitteem wesumeem apkahť bija štaigajušif, pee žitteem atkal kawejušees, kad šawu naudu mekledama, to ne atrohn. Šet atpak- kal no wesuma pee wesumu un isprašš' kaudis, ko praššidama; bet kas nohšt, tas nohšt. Nr behdigu firdi šeewina nahť mahjàs, ne drihštahš šimmam šaimneekam šahštihť, kas notizzis, un žaur firdsehšteem arri patte paleek wahja. — Peekrà deenà pehž tam diwi gohdigi wiħri atnahže pee mahžitaju, tam isštahštija, ka winni lihđš ar žitteem pahť to effohť dabbutušchi šinnahť un labbà prahtà šcheem nabbageem us fwehtkeem par eepreežinašchanu masdaudš samettufchi, un eedewe mahžitajam 12 sudr. rublus, luhgdami, lai gahda, ka schi nauda teem jo drihšak' jo labbak' nahťtu rohťà. Un ko tee luhđse, jau pašchà pirmà fwehtku-deenà irr notizzis.

No Walmeres. 28tà Dezember, pehž pabeigtas šawadas Wahž' un Lat- weefchu Deewa-kalpošchanas tur ar leelu gohdu pee šaweem tehweem tas žeenigs kungs Julius Walter, tiffke paglabbahťš, kas žittkahť 7 gaddus par Wal- meres wežžaku mahžitaju bija un tif preeksch 4 gaddeem us Žehrpati gahje, kur wiufsch pee tahš auđstas škohlas bija usnehmees, teem jaunekteem, kas gribb us preekschu par mahžitajeem palift, neween eemahžiht špreddikus šazžiht, bet arri kà teem ja-turrahš katrà šawa ammata buhšchanà. Šlgu laiku wahrđsis, wiufsch 14tà Dez. Žehrpatà nomirre, tif 40 gaddus wežžumà, un kad 19tà turpatt winnam par gohdu tai wiffleelakà istabà eeksch auđstas škohlas namma tahš behru wal-

todas bija turretas, tad viņa nomirušas meefas us fawadeem lihku ratteem un pawadditas nowinna wiffuwakeem raddeem, no turrenes tiffe westas us Walmeri, fur jau ohtrâ deenâ atnahje. — Pirms winsch bija palizzis par Walmeres basnij-kungu, winsch jau 6 gaddus Rohpasches draudsei par mahjitaju bija, un kad winsch us Lehrpati gahje, tad fawu beidsamū latwifku spreddiku lifke drikkēht, fo fawai Latweefchu Walmeres draudsei par peeminu isdallija, un kurrant schis wirsraffis irr: "Beidsamais spreddikis, fo 1830tā gaddā, 31. August-mehneschas deenā no fawas mihlas draudses schli. Samees Walmares basnijā turrejs Julius Walter, lihds tam laikam Walmares draudses mahjitajs, scho reis pee Lehrpatas augstas skohlas deewa-wahrdu-mahjitais. Lehrpatā 1830." (30 lappu pusses 8niski.) Dhtra drikke: Lehrpatā 1831. (32 lappu pusses 8niski).

"No Straupes, Widsemme. Tai deenā preeksch seemas swehtkeem te ahtrunā irr nomirris tas zeenigs mahjitajs Georg Gustav Sokolowski, tikkai 42 gaddus schinnē pasaulē sadshwojis un 19 gaddus Straupes draudsei par mahjitaju bijis. Latweefcheem par labbu winsch arri daschas gramatas lifke drikkēht. Zittkahrt pahrtulkoja no Wahz' wallodas diwus stahstus, kurre wirsraffti irr schee: "Dshwes-stahstis weenas gohdigas un kristigas seewas Langersweld no winnas paschas aprakstihstis" (15 lappu pusses 8niski) un: "Das nabbags Jahseps" (8 lappu pusses 8niski). Pa dalkahm winsch lihds ar fawu draugu, to zeenigu Raunas mahjitaju arri no Wahz' wallodas pahrtulkoja to katkismi, kurre wirsraffis: "Ta mahziba muhsu Kunga Jesus Kristus, behrneem par labbu eefsch Latweefchu wallodas pahrtulkota. Jelgawā 1821. (46 lappu pusses 8niski). Un taggad winsch pa diweem gaddeem tahs awihses lifke drikkēht, kurre wahrds: "Sinns no Deewa walstibas leetahm."

No Breslawes pilssehtas, Schlesiēru semmē. Kurfch wehl peemin tahs nelaines, kas pehrnā gaddā Wahzsemme, ne tahs no Worms pilssehtas, teem tshetreem ammatneekkeem usnahje, kas weens pakkat ohtra bija eefahpuschi wezzā affā? (Luhko muhsu 32tru lappu no 1833scha gadda). — Nu, un ja juhs arri wairs ne peeminneet, ka winni no teem nelabbeem twaikeem tur appafschā wiffi tshetri islaide garru, taf juhs to mahzibu wehl ne buhseet aismirfufchi, kâ ar swezzi katra dsika affa jeb pagrabs ihsteni irr ja-isprohwe, woi jau bes bailehm warreschoht kahpt eefschā. Breslawā laudis scho mahzibu arri ne bija aismirfufchi, kad winneem scho waffaru nahzajs, brithnum' dsiku affu islahpiht. Isprohweja ar ugguni ittin labbi affas dsikumū un atradde, ka dauds nahwigi twaiki wehl bija eefschā. Nu gan katrs zilweks tohti fargajahs kahpt eefschā, bet tomehr darbu ne warreja wis atstah. Ko nu darriht? — Taf agraki ne warreja eefahkt tur appafschā strahdah, pirms tohs nelabbus twaikus pawiffant

isdinnis abrà. Bet kurfch to proht? — Meisteris pawehl, lai deggofchas ffai-
das leelâ tſchuppè mett eefſchâ; no tahda leela ugguns twaifi gan behgſchoht. —
Bet luhè, ne behdſe wis; jo tik ka ffaidas pahri affis dſilki bija eekrittufchas, tad
ugguns jau fahze isdſit un kamehr pa wiſſahm tahm 60 pehdahm, zif no augſche-
nes lihds uhdenim, nonahze, tad wairs dſirkſtelice ne bija dſihwa. Pehz dauds
weltigahm puhlehm ar tahm ffaidahm, laudis nehme biſſ-fahles, nolaide tahs tik
dſilki, fur ffaidas wehl labbi bija deggufchas, un eededſinaja winnas. Zur ſprahge
labbi deegan, bet kad nu ohtrureis winnas druſzin dſilaki gribbeja eededſinahè,
tad ugguns wairs ne Fehre un ne Fehre, un ta bija katram ffaidra ſihme, ka
tahs negantas ſmarſchas pawiffam wehl ne bija gahjuſchas maſumâ. Kad nu
tà laudis pee ſchahs affas puffohtru deenu tihri pahrwelti bija puhlejufchees,
tad beidsohè weenam ſtrahdneekam nahze prahtâ, us teem zitteem ſazzihè, woi
twaikus ne warreſchoht isdſiht abrà, werdofchu uhdeni leedami eefſchâ. Un raug,
kad 180 Wahzſemmes kohrteles werdofcha uhdens weenâ leefchanâ bija eeteetas,
tad nu jau fahze twaifi us augſchu dohtees un pa weerendel' ſtundu kahpdami
kahpe gaisâ. Zaur to ween notikke, ka deggofcha ſwezze, nolaiſta lihds uhdenim,
ne isdſiſſe wairs un ka ſtrahdneeki bes gruhtibahm warreja nokahpt dſilkumâ un
grehdes iſlahpiht.

No Go-ta-es pilſſehtas, Wahzſemmè. Zur arri jau fenn daſchi
gudri un mahziti dakteri zehlahs, kas ſazzija: pawiffam ne effohè labbi, ka lau-
dis, kurreem lihèis irr mahjâs, tik aplam ſteidsahs, winnu paglabbahè; jo daſch-
reis gan warroht notikt, ka tas wehl naw pawiffam nomirris, fo laudis jau ſem-
mè gulдина. Zadeht ihſten' waijadſetu, no teefas puffes usraudſiht, ka neweenu
mirronu agraki ne paglabbatu, piems no ſmakkas ffaidri nomanna, ka jau fahè
puht, un naw tik apgihbis woi pamirris. Scheem gudreem daktereem ar zittu
kungu palihgu irr isdewees, pehz daſchahm puhlehm tik dauds naudas ſadabbuht,
ka ſawâ pilſſehtâ arri tahdu ſawadu lihèu nammu warreja liht usbuhweht, kah-
dus pa zittahm paſaules mallahm jau dauds atrohè, un kurròs eefſch ſiltahm
iſtabahm iſkats mirrons tik ilgi ja-turr, kamehr dakteri dohd brihw, winnu glab-
bahè. Zahdòs nammòs arri gudri irr gahdahts pahè to, ka, ja weens atdſihwo,
wiahſch tuhlin palihgu un kohpſchanu warr dabbuht, jo us to iſtabu, fur nam-
ma usraugs dſihwo un kas widdû ſtarp tahm zittahm, neween eet lohgs, bec
ar ſwannamu pulkſteni arri wirwite, kurras gals lihèem ap rohku irr tihè, tà,
kad atdſihwo un maſ kuſtahs, pulkſtens jau fahè ſwannihè un usraugs paſchâ
laiſâ nomanna, fur winnam waijaga klahè buht. — Go-ta-è winni ſawâ lihèu-
nammâ 19tâ Now. pirmu mirronu irr nolikkufchi.

No Ollenderu ſemmes. Zanni walſti, fo ſauz Ehliſt, ne fenn ta ne-
laimè notikke, ka maſs behrniſch, fo wezzaki labbi ne nokohpe, no zuhfahm
tikke apehſts.

Brihw drikkèht. No juhrmaſſas-gubbernementu augſtas waldischanas puffes:
Dr. E. E. Napierſky.